

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. Opera quibus reatus peccati præteriti expietur, rectè à Sacerdotibus
iniungi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

CAPVT V.

*Opera quibus reatus peccati præteriti expiatur,
rectè à Sacerdotibus iniungi.*

EMONSTRAVIMVS hætenus, opera laboriosa spontè assumi posse: sequitur, vt ea posse quoque, ac debere à Sacerdotibus iniungi, breuiter ostendamus.

PRIMUM igitur verba illa Domini: *Quodcunq; ligaueris* Matth. 16. & *Quæcunq; alligaueris*, Matth. 18. satis aperte hoc docent. Rectè enim Concilium Tridentinum, sess. 14. can. 15. docet, Claves Sacerdotibus datas non tantùm ad solvendum, sed etiam ad ligandum; & ideo sicuti à culpa pœnitentes absoluunt, ita etiam posse ac debere eosdem ad certa pœnitentiæ opera alligare: & quemadmodum peccata remittunt quoad culpam, & pœnam æternam, dum absoluunt, sic etiam peccata retinent quoad pœnam temporalem, dum multam pœnitenti imponunt.

Ridicula autem est obiectio Lutheri, quod peccata, ligari & solui dicantur, non Confessio, aut Satisfactio. NAM neq; nos dicimus, ligari vel solui Confessionem, aut Satisfactionem: neque propriè peccata solvuntur, aut ligantur; sed homines sunt, qui à vinculis peccatorum absoluuntur, vel pœnarum vinculis alligantur.

PORRO in potestate Clauium contineri, vt Sacerdotes pœnitentibus opera quædam laboriosa præscribant; ac per hoc, ad Ius diuinum, non ad humanas traditiones hoc pertinere, testatur sanctus LEO in epist. 91. ad Theodorum, his verbis: *Mediator Dei & hominum, hanc Præpositus Ecclesia tradidit potestatem, vt & consentibus actionem pœnitentiæ darent, & eosdem salubri satisfactione purgatos, ad communionem Sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent.*

Sanctus etiam CYPRIANVS in sermone de lapsis, dum contendit, non oportere ad Martyrũ preces, remittere peccata lapsis, nisi prius expleuerint impositas multas; ad E-
uange-

uangelium recurrit: *Contra Euangelij, inquit, Vigorem, contra Domini ac Dei legem, temeritate quorundam laxatur incautis communicatio. Irrita, & falsa pax, periculosa datibus, & nihil accipientibus profutura. Non querunt sanctitatis patientiam, nec veram de satisfactione medicinam. & infra: Contra Euangelium facere non possunt, qui de Euangelio Martyres fiunt.*

Et S. GREGORIUS lib. 3. in I. Regum, explicans cap. 7. *Afflictio, inquit, pœnitentia, ad delenda peccata idonea est, cum sacerdotis fuerit iudicio imperata, cum ab eo confitentium actibus discussis, promodo criminis, onus eis decernitur afflictionis.*

AD HÆC pleni sunt Conciliorum libri canonibus (quod nec Aduersarij negant) quibus certum tempus ad satisfaciendum pœnitentibus præscribitur. Et quamuis opera laboriosa, pœnitentibus olim ante Absolutionem imponebatur, & explebantur; tamen non fuisse id absolutè necessarium, sed potuisse etiam expleri post Absolutionem, ut hoc tempore fieri solet; ac per hoc, satisfactiones illas non tam ad culpam, quam ad pœnam temporalem expiandam, referri consueuisse, perspicuum est ex Conciliis illis, quæ in articulo mortis iubent pœnitentibus Communionem dari, etiã si nulla, aut non plena præcesserit satisfactio; sed tamen admoneri, ut si forè superuixerint, integrè pœnitentiam sibi iniunctam expleant. Vide Concilium Nicænum, can. 12. aliàs 13. Carthaginense IV. can. 76. Arausicanum I. can. 3. Moguntinum sub Rabano, can. 26. Item cap. 83. Græcarum Synodorum à Martino Bracarensi collectarum: & ex Pœnitentia Theodori apud Gratianum, 26. quæst. 7. can. Ab infirmis.

Nec verò desunt optimæ rationes, ob quas planè congruens fuerit, ut in Sacramento Pœnitentiæ Deus vellet per ministros suos certam multam peccatoribus imponi.

PRIMUM enim id exigebat differentia inter eos, qui ante Baptismum, & qui post Baptismum peccant. Qui enim peccant ante Baptismum, maiori misericordia digni sunt, quam qui post Baptismum: cum ille in tenebris ignorantia; isti

in lumine fidei, & agnitionis Dei versarentur: illi diabolo & pompis, atq; operibus eius nondum nuncium remisissent: isti remisissent: illi sine adiutorio gratiæ gratum facientis, & absque Spiritu sancto inhabitante viuerent; isti filij Dei effecti, pignus Spiritus in cordibus suis haberent: illi denique nunquam antea ad indulgentiam peruenissent; isti post indulgentiam, & tot beneficia, ingrati, tantum benefactorem iterum ad iracundiam prouocassent. Itaque omnino pareratur, ut Deus Ministris suis mandaret, ut peccâtes post Baptismum, non sine mulcta iniuncta ad indulgentiam diuinam per ianuam reconciliationis admitterent.

Quam rationem Michaël PSELLVS in ea disputatione quam edidit, An plena remissio detur in sine suscipienti habitum Monachalem; egregiè his verbis cõplexus est, ex sententia Gregorij Nazianzeni; *Quot afferemus lachrymas, & fonti Baptismi exaquentur? etenim nisi tanta fuerint lachryma, & per eas nostra iniquitates obruantur, non inueniuntur eis superiores.* Et infra: *Diuinum quidem lauacrum, sicut superius est dictum, etiam sine lachrymis largitur remissionem peccatorum. Quamobrem, quod talis lauacri adeest potestas, & quod facile condonari possunt, qua ante Baptismum peccata sunt, & que sint admissa propter ignorantiam, ostensum est: qua autem post Baptismum, multis lachrymis indigent, & non facile condonantur, quoniam prudentes, scientesq; peccamus,*

ALTERA ratio peti potest à misericordia, & iustitia Dei, quæ in diuinis literis passim coniunctæ prædicantur: siquidem maximè consentaneum est rationi, ut sic Deus ex misericordia peccata condonet, ut etiam iustitiæ, quoad eius fieri potest, satisfieri velit.

NEQVE soluitur argumentum, si quis dixerit, Christum pro nobis Deo Patri abundè satisfecisse. Nam etiam si ad amicitiam Dei recuperandam, & pœnam sempiternam euadendam, congruens fuerit, ut nobis Christi satisfactio applicaretur, cum nos tanto oneri omnino impares essemus; tamen ad expiandam pœnam temporalem, per Christi gratiam idonei effecti, par erat, ut nos ipsi, qui Deum offenderamus, eidem nostro labore satisfaceremus.

TERTIA

TERTIA ratio ducitur à differentia Sacramenti Baptismi, & Pœnitentiæ. Nam Baptismus, cùm sit lauacrum regenerationis, non requirit, vt is qui regeneratur, in ea re multum labore: at Pœnitentia, quia medicamentum est animæ vulneratæ, ac ægrotantis, id planè exigit, vt qui curatur, medicinales vsiones, incisiones, pharmaca amara, aliaque id genus multa sustineat.

QUARTA ratio sumitur ab vtilitate ipsius pœnitentis: vtilissimum enim peccatori est, vt non maneat penitens impunitus, ne ex veniæ facilitate ad peccandum iterum incitetur. Atque hæc est ratio sancti Gregorij NAZIANZENI, oratione 14. quam habuit in funere parentis sui Gregorij: *Deus, inquit, & licet ob clementiam, à seueritate ad remissionem inclinare consueuerit, non tamen in omnibus parcat peccantibus, ne illi bonitate sua fiant deteriores.* Hæc ille.

NEQUE solùm timor satisfactionis cum labore exsoluenda, coërcet à peccando, sed etiam admonet quanta sit peccati grauitas, & eo modo animam erudit, & illustrat, atque ex eo lumine ingens quoddam odium erga peccatum nascitur, vt iam non timore pœnæ, sed amore iustitiæ, & odio peccati in bonis actionibus perseueretur.

NEQUE exigua est illa vtilitas Satisfactionis, quòd multum conducit ad habitus vitiorum eradicandos, & virtutum inferendos, quodque Christi crucem gustare nos facit, & Christo ipsi compati, vt cum eodem postea (iuxta Apostolum) regnemus: quas rationes breuiter attingit Concilium Tridentinum, sess. 14. cap. 8.

QUINTA ratio petitur ab vtilitate, quæ in alios redundat. Nam sæpè ob peccatum vnus, non punitum, vt oportebat, in totum populum Dei furor accenditur: cuius rei testis est Iosue, qui cap. 7. scribit, populum Israël tamdiu coram hostibus terga vertisse, donec peccatum Achan detectum, & punitum non fuit. NEQUE exigua est illa vtilitas, quòd ex pœna vnus, præsertim si publica sit, sæpenumerò corriguntur multi. DENIQUE, illud quoque accedit, quòd, vt sanctus CYPRIANVS ait in sermone de lapsis, extremo: *is qui Deo pro peccatis suis satisfacere, & par est, laborat, non*

ZZZZZ § *solum*

*solùm Veniam apud Deum impetrat, sed etiam quam contri-
stauerat nuper, latam facit Ecclesiam.*

CAPVT VI.

*Opera satisfactoria esse, Orationem, Ieiunium,
& Eleemosynam.*

VARTA sequitur quæstio, Quænam sint illa o-
pera, quibus pro reatu pœnæ expiando, satisfacere debemus. Et quidem Philippus Melancthon cùm in Confessione Augustana, artic. de Confessione, inter eos qui sunt de abusibus, & in Apologia articuli de Pœnitentia, tum in Locis, tit. de Satisfactione, absolute damnat ea opera, in quibus Catholici Satisfactionem constituunt, ac dicit esse cæremonias, res inutiles, non mandatas diuinitus, traditiones humanas, &c.

Martinus autem Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 1094. admittit, opera quæ Satisfactoria dicuntur à Catholicis, vt Orationem, Ieiunium, Eleemosynam, in genere, & vt ad vitæ nouitatem pertinent, mandata esse diuinitus: tamen certam mensuram eleemosynæ, certos dies ieiuniorum, certas preces ad expianda peccata, vel spontè suscepta, vel à Sacerdotibus indicta, contendit esse traditiones humanas, & opera electitia, quæ nullius sint apud Deum precij, aut valoris.

Nobis igitur duo probanda sunt. PRIMVM, opera Satisfactoria in genere, non esse cæremonias, aut res inutiles, sed res utilissimas, quarum in diuinis literis extet exempla, promissiones, & præcepta. DEINDE, hæc ipsa opera in particulari, quatenus à Deo non imperantur, sed spontè ad peccata expianda suscipiuntur, grauissima esse Deo, & exemplis Scripturarum, ac promissionibus confirmari.

Quod igitur ad PRIMVM attinet, sciendum est, Opera satisfactoria, ex cõmuni Theologorum sententia, & ex Concil. Trident. sess. 14. can. 13. esse, Orationem, Ieiunium, & Eleemosynam, ac præterea illa omnia, quæ ad hæc tria, tanquam ad quædam præcipua capita reuocantur.